

Hvornår skal jeg vælge frøgræs frem for korn?

Afgrødevalget afgøres ofte af forventninger til udbytte- og prisrelationer mellem de konkurrerende afgrøder. Forholdet mellem Frøafgiftsfonden som erfaring, driftsledelse, maskinkapacitet og lagerforhold må dog også indgå i overvejelser, når frøgræs vejes op imod alternativer.

I en tid med varierende priser på korn og raps er spørgsmålet om dyrkning af frøgræs igen aktuelt. Baggrunden er den senere tids udmeldinger fra frøfirmaerne om at lagrene af græsfrø, der har været meget store både i Europa og på verdensplan er faldende, mens efterspørgslen er stigende.

Den Europæiske Union ved Den Europæiske Fond for Udvikling af Landdistrikter og Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har deltaget i finansieringen af projektet.

Det lover godt for den danske frøavler, da det ud fra en simpel markedsfølsom betragtning må medføre stigende priser og dermed stigende dækningsbidrag. Prisstigninger, der tager udgangspunkt i markedet, er langt sundere end en prisstigning, der blot tager udgangspunkt i stigende priser på alternative afgrøder. Tidligere har vi oplevet, at firmaerne, for at sikre forsyningen, har kontraheret arealer til en pris, der desværre mere var baseret på prisen på konkurrerende afgrøder end på den pris, man rent faktisk kunne opnå i markedet. De senere års nedture understreger, at det alene må være markedet på frø, der bestemmer, hvor meget frø der skal produceres og til hvilken pris. Det positive i den relativt høje pris på alternative afgrøder er, at det vil presse frøarealet i lande med en mindre effektiv frøproduktion end den danske.

Hvornår jeg bør vælge frøgræs frem for korn afgøres af:

1. Hvad er mine forventninger til dækningsbidraget i afgrøderne, og hvor sikker kan jeg være på at de forventninger holder stik?
2. Hvilke muligheder og udfordringer vil en "ny" afgrøde give mig?

Forventninger til dækningsbidrag

Hvad bliver mine udbytter i korn hhv. frøgræs? Og hvordan udvikler priserne sig? De to ting er svære at spå om. Rent historisk kender de fleste egne udbyttene i korn. Og tilsvarende i frøgræs, hvis man har erfaring med denne afgrødetype.

Kendte udbyttene i korn *koblet med* forventninger til fremtidig kornpris kan bruges til at give et bud på, hvad det forventede fremtidige dækningsbidrag bliver. Og derefter kan tilsvarende opløsning af dækningsbidraget i udbytte- og prisforhold kaste lys over, hvor godt en græsfrøafgrøde skal performe for at levere samme eller bedre dækningsbidrag end den konkurrerende afgrøde.

Eksempel: Hvis du tror på en hvedepris på 150 kr. til høst 2012 og har præsteret /kan præstere udbytte på 7 ton hvede pr. ha i gennemsnit, kan du forvente et DB 2 på 5.126 kr. pr. ha. Hvis alm. rajgræs skal konkurrere med dette, skal du avle minimum 1.200 kg renvare til 8 kr. pr. kg. Tror du, prisen bliver 10 kr. pr. kg, er der ca. 2.500 kr. pr. ha at tjene, hvis du vælger rajgræs frem for hvede.

Hvis prisen derimod bliver 6 kr., skal du høste et udbytte på 1.600 kg renvare for at hente samme dækningsbidrag som i hvede. Brug selv figurerne til at prøve dine egne forventninger til fremtiden af.

Sikkerhed for at forventningerne holder stik

Udbytter i korn er relativt kendte, og det samme er udbyttevariationerne. Det kan være relevant at sammenligne sig med tilsvarende bedrifter udbytter, for en vurdering af, hvor godt du rent faktisk klarer dig på driftsledelse.

Udbyttevariationerne i frøgræs er typisk større end i korn. Har du konkrete erfaringer med andre afgrøder eller andre nye tiltag, som viser du kan holde fokus på nye udfordringer?

Prisvariationerne på frøgræs er afgørende for det økonomiske udbytte. Hvis du er svineproducent, er frøgræs nok velkomment i sædskiftet, men du skal være opmærksom på merprisen på suppleringskorn til foder.

Tal med din konsulent og naboer som dyrker frøgræs, for at få andres vurdering af dine forventninger til indsats, pris og udbytte.

Muligheder og udfordringer ved en "ny" afgrøde

Potentialerne i frøavl afhænger selvfølgelig af mange andre faktorer end den aktuelle pris på frø. Jordbund, klima, mekanisering, opbevaringsfaciliteter, evner og interesser er bare en lille palette af faktorer, der bør indgå i overvejelserne. Disse overvejelser bør man gøre i samråd med sin uvildige rådgiver, for bedst mulig tilpasning til sædskiftet og bedriftens langsigtede strategi. Fokusområder for sådan en snak kan være:

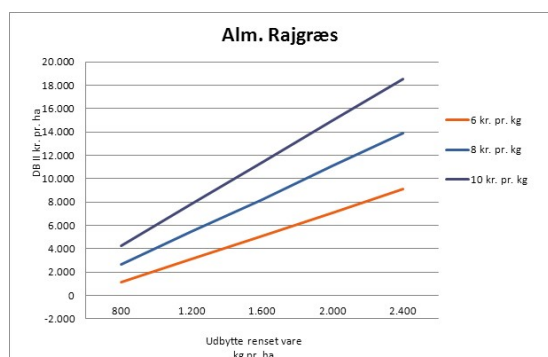
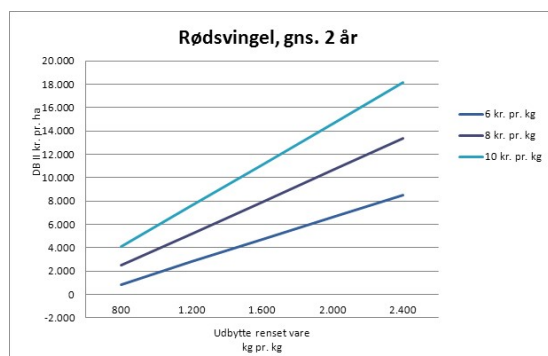
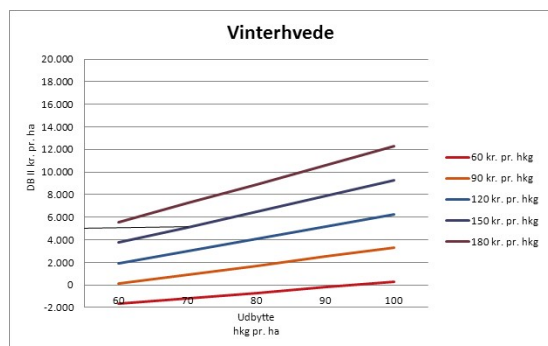
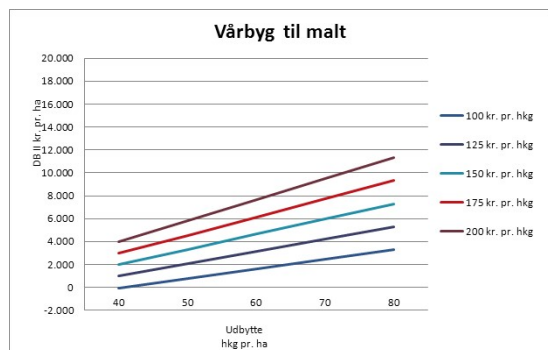
- Bedriftens ukrudtstryk, primært græsukrudt
- Udnyttelse af maskinkapacitet ved nogle arter, særligt mejetærskerkapacitet
- Afsætning af husdyrgødning
- Forefindes passende lager-/tøringsfaciliteter, med mulighed for øjeblikkelig tørring og beluftning? Husk at frøfirmaet sætter termin for afhentning af frøet.
- Driftsledelse - er jeg dygtig nok til at klare mig godt som frøavler?

Konklusion

Overvej nøje dine fordele og ulemper ved et bredere sædskifte i forhold til ren kornproduktion.

Figur 1-4 viser forventede dækningsbidrag efter omkostninger til maskiner og arbejde ved forskellige udbytte- og prisniveauer i hhv. vinterhvede, vårbyg til malt, alm. rajgræs og rødsvingel.

I beregninger er der anvendt forventede styk-, maskin- og arbejdsomkostninger fra budgetkalkuler, 1. kvartal 2011 (LandbrugsInfo > Økonomi > Budget > Budgetkalkuler). Maskin- og arbejdsomkostninger til høst, tørring og hjemkørsel er korrigeret for udbyttene. Omkostninger til tørring er beregnet som egen tørring. Der er regnet på bedriften som netto korneksportør med bjærgning af halm. For rødsvingel er der regnet med et gennemsnit af to brugsår. Afgrødernes forfrugtsværdi er tillagt afgrøden.

Figur 1-4: Forventede dækningsbidrag efter omkostninger til maskiner og arbejde ved forskellige udbytte- og prisniveauer i hhv. vinterhvede, vårbyg til malt, alm. rajgræs og rødsvingel.